

Studiestart i VIA: fælles ambitioner og principper

Indledning

Dette dokument er udarbejdet af *Samarbejdsforum for direktionen og Studenterrådet i VIA* på baggrund af en intern undersøgelse og efter input fra uddannelseslederne, de studerendes råd og tutor- og mentorforeninger. Det er drøftet med Studenterrådet i VIA, ledelsesteams og uddannelsesdekanteamet.

Dokumentet bygger på et konstateret udviklingsbehov og et ledelsesmæssigt ønske om at styrke studiestarten, fordi studiestarten er central for de studerendes tilknytning, læring og trivsel. Dokumentet skal bidrage til at skabe et fælles sprog, en fælles forståelse og fælles ambition for studiestarten. Det rammesætter de forventninger, vi har til hinanden vedr. studiestarten.

Målgruppen for dokumentet er: uddannelsesdekaner, uddannelsesledere, tutorer, undervisere og øvrige medarbejdere og studerende, der er involveret i studiestarten. Det skal understøtte samtaler om studiestart mellem alle de involverede aktører, dvs. samtaler, man har op til hver studiestart.

Dokumentet omfatter "den korte studiestart", dvs. studiestarten defineret som de aktiviteter (rundt om undervisningen), der på de fleste uddannelser finder sted de første to-tre uger på uddannelsen: en række introdage og øvrige tudordrevne¹ aktiviteter i perioden. Se side 2 for uddybende definitioner.

Formål, principper og værdier for studiestart i VIA

Formål med studiestarten:

- At sikre god faglig tilknytning til uddannelsen.
- At sikre god social tilknytning til uddannelsen med særlig vægt på de studiefaglige fællesskaber, der er tættest på: holdet og studiegruppen (hvor relevant).
- At synliggøre de mange muligheder i de øvrige studiesociale og studiefaglige fællesskaber i VIA og synliggøre adgange til disse.
- At være kulturskabende og professionsintroducerende.
- At udgøre en ambitiøs start på en længere udvikling, som uddannelsen på VIA er, ved at tage afsæt i stoltheden over uddannelserne og ved at lægge kimen til et bæredygtigt mindset.

Principper for studiestarten:

- Uddannelserne i VIA og studerende har et fælles ejerskab og et gensidigt ansvar for studiestarten.
- Uddannelserne i VIA rammesætter og faciliterer studiestarten.
- Studiestartens aktiviteter drives primært af erfarne studerende (tutorer) inden for nærværende ramme.
- Både det faglige, det fagligt relaterede og det sociale indhold indgår i studiestarten.

Værdier, der gennemsyrrer studiestarten:

- Mangfoldighed: studiestarten er tilpasset og afspejler de lokale forhold samt mangfoldigheden i studentergruppen og samfundet.
- Tryghed: studiestart er tryk for alle studerende.
- Tillid: ledelsen/ansatte udviser tillid til de studerende, og de studerende udviser tillid til ledelsen/ansatte.
- Faglighed: professionsfaglige elementer er synligt indlejret i aktiviteterne.
- Åbenhed: ledelsen og de ansatte udviser høj grad af åbenhed over de studenterinitierede aktiviteter.

¹ I dokumentet anvendes betegnelser som "tutor/cheftutor", som afspejler praksis på de fleste uddannelser, men ikke alle. Man kan frit bruge andre betegnelser, hvis det giver mere mening lokalt.

Sprog, definitioner og roller

Starten på en uddannelse på VIA består af flere aktiviteter og kan inddeles i flere perioder, og i VIA har vi blik for vigtigheden af at arbejde med alle dele af studiestarten:

- Før-studiestart: information til de studerende og eventuelle samlinger, der finder sted i perioden, fra man er optaget til man møder op på uddannelsen.
- Studiestart forstået som den korte studiestart, bestående af studieintro (det korte og intensive forløb på ca. 2-5 indrodage) kombineret med øvrige tudordrevne aktiviteter de efterfølgende to-tre uger.
- Den lange studiestart: det første studieår med fokus på overgang fra den intensive studiestart til en hverdag. Her kan opfølgende (fx trivselsfremmende og frafaldsforebyggende) aktiviteter finde sted.

Roller

- Uddannelseslederne: leder, rammesætter, evaluerer og udvikler studiestarten løbende, så det matcher uddannelsesstedets behov. Har en aktiv rolle i studiestarten, herunder i rekrutteringen af fx cheftutorer.
- Undervisere/studievejledere: har typisk en koordinerende og udførende rolle.
- Cheftutor: har i samarbejde med uddannelseslederen det overordnede ansvar for tutoraktiviteterne, herunder for rekruttering af frivillige tutorer, planlægning, koordinering og afvikling af aktiviteterne. Det anbefales, at cheftutorer aflønnes. For uddybning, se vedlagte vejledning vedr. tutorsamarbejde.
- Tutor: har i samarbejde med cheftutor det operationelle ansvar for aktiviteter i studiestarten. Tutorer er som udgangspunkt frivillige og ulønnede.
- Studieliv: understøtter aktiviteterne på uddannelserne på forskellig vis, fx ved at udbyde fælles tutoruddannelse (i samarbejde med Studenterrådgivningen) og stille et inspirationskatalog over kvalitetsaktiviteter til rådighed.
- Campusledelsen: tager stilling til koordinering på campus og lægger ambitionsniveauet for den fælles del af studiestarten (fælles for campus)
- Eksterne samarbejdspartnere (byen, kommunen, brancheorganisationer, aftagere mv.): disse kan inddrages for at signalere uddannelsernes stærke praksisforankring.

Design af studiestart på den enkelte uddannelse

Uddannelserne tilrettelægger studiestart under hensyntagen til lokale forhold og behov og i henhold til formål og principper for studiestarten. Man bruger de betegnelser (fx for studerende i tutorrollen), der passer til uddannelsens kultur og historik. For at modvirke aktivitetsoverload bør alle uddannelser overveje muligheden for at begynde med studiestartsaktiviteterne i ugen inden selve undervisningen starter – kaldt "studieintro". Studieintro bør være på mindst to hele dage og bør tidligst starte den 21. august/januar.²

Alkoholpolitik

VIA har en generel alkoholpolitik, der også sætter en ramme for brug af alkohol under studiestarten. Alkoholpolitikken kan (fra den 1. juni 2024) tilgås på medarbejderportalen og MitVIA.

Samarbejde med erfarne studerende (tutorer)

På VIAs uddannelser er der en god og lang såkaldt "peer-to-peer"-tradition, der handler om at bruge erfarne studerende til at møde de nye studerende i øjenhøjde og stå for aktiviteterne under studiestarten. Denne tradition hyldes og ønskes fastholdt og videreudviklet med afsæt i denne grundtilgang:

- Tutorkulturen i VIA (peer-to-peer-kulturen) og de aktiviteter, tutorerne har ansvar for, er inkluderende og trygge.
- Samarbejdet med tutorerne bygger på en tydelig forventningsafstemning om rollen, en forventningsafstemning, som uddannelseslederne har det primære ansvar for.
- Uddannelserne i VIA har ansvar for at påklæde/uddanne tutorerne til at varetage deres rolle over for en meget mangfoldig studentegruppe. Studieliv understøtter uddannelserne i denne opgave.
- Tutorer repræsenterer VIA under hele studiestarten (også, når de er uden for VIAs adresser).

For at understøtte samarbejdet mellem uddannelseslederne og tutorerne om studiestarten er der udarbejdet en fælles vejledning, som er et bilag til dette dokument.

Evaluering efter et år

Dette dokument evalueres efter et år (i foråret 2025), hvorefter dokumentet tilpasses.

² Hvis indrodagene placeres før 21. august/januar, vil det udløse SU for samme måned (august/januar), og dermed vil den studerende mangle en måneds SU i sidste ende. Hvis indrodagene placeres fra 21. august/januar, vil det udløse SU for september/februar.

Mulighed for rådgivning fra Stab, strategi og politisk analyse og Studieliv

Hvis man har spørgsmål til den principielle del af dokumentet (principper, værdier mv.), kan man kontakte Elvir Maleskic, chefkonsulent i Stab, strategi og politisk analyse, på EM@via.dk

Hvis man har spørgsmål til samarbejdet med tutorerne, kan man kontakte Studieliv på studieliv@via.dk

Oversigt over øvrige materialer, som er relevante at kende:

Vejledning, der tydeliggør forventninger til samarbejdet mellem uddannelser og erfarne studerende (tutorer) om studiestart

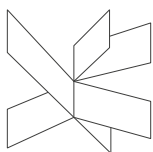
Vedlagt dette dokument.

Vejledning om afholdelse af udgifter på VIA (professionsbachelor og erhvervsakademiuddannelser)

Vejledningen vedr. udgifter er målrettet de ansatte og kan findes på Studieservices side på medarbejderportalen, se under "Studieservice vejledninger". [Link til vejledningen](#)

Alkoholpolitik

Er under udarbejdelse og kan fra den 1. juni 2024 tilgås på medarbejderportalen og MitVIA.

Vejledning, der tydeliggør forventninger til samarbejdet mellem uddannelser og erfarne studerende (tutorer¹) om studiestart

Bilag til "Studiestart i VIA: fælles ambitioner og principper"

Indledning

For at fremme udvikling af en inkluderende og trykfuld tutorkultur, og for at anerkende betydningen af tutorrollen lægges der op til en professionalisering af samarbejdet mellem uddannelser og tutorerne. Det skal bl.a. ske ved, at uddannelseslederne aktivt skal forholde sig til en række væsentlige forhold, der vedrører samarbejdet med tutorerne

Denne vejledning bør kendes af både tutorer/tutorforeninger og uddannelsesledere og kan anvendes som en tjekliste, som kan bruges i dialogen og den gensidige forventningsafstemning op til hver studiestart.

Uddrag fra "Studiestart i VIA: fælles ambitioner og principper" vedr. tutorer:

På VIAs uddannelser er der en god og lang såkaldt "peer-to-peer"-tradition, der handler om at bruge erfarne studerende til at møde de nye studerende i øjenhøjde og stå for aktiviteterne under studiestarten.

Denne tradition hyldes og ønskes fastholdt og videreudviklet med afsæt i denne grundtilgang:

- Tutorkulturen i VIA (peer-to-peer-kulturen) og de aktiviteter, tutorerne har ansvar for, er inkluderende og trygge
- Samarbejdet med tutorerne bygger på en tydelig forventningsafstemning om rollen, en forventningsafstemning, som uddannelseslederne har det primære ansvar for
- Uddannelserne i VIA har ansvar for at påklæde/uddanne tutorerne til at varetage deres rolle over for en meget mangfoldig studentergruppe. Studieliv understøtter uddannelserne i denne opgave.
- Tutorer repræsenterer VIA under hele studiestarten (også, når de er uden for VIAs adresser)

Tematikker, som indgår i dialogen mellem tutorer og uddannelsesledere

REKRUTTERING AF TUTORER/CHEFTUTORER

Uddannelseslederen har ansvar for at tydeliggøre forventningen om, at tutorgruppen skal være så mangfoldig som muligt. Tanken er, at en mangfoldig tutorgruppe nemmere vil kunne sikre bredden i aktiviteterne og have øje for diversiteten i gruppen af studerende og de forskellige behov, der er.

På uddannelser, hvor der allerede er studenterdrevne tutor/mentorforeninger, vil rekrutteringen naturligt ske i samarbejde med disse. På samme måde kan det lokale, monofaglige DSR (De Studerendes Råd) inddrages i rekrutteringsprocessen af tutorer og cheftutorer, hvor det giver mening.

MULIGHEDER FOR AFLØNNING

Vedr. cheftutorer

Uddannelseslederen skal forholde sig til, om én eller flere cheftutorer på uddannelsesstedet skal ansættes/udpeges og aflønnes af VIA.

¹ I dokumentet anvendes betegnelser som "tutor/cheftutor" som afspejler praksis på de fleste uddannelser, men ikke alle. Man kan frit bruge andre betegnelser, hvis det giver mere mening lokalt.

Fordele ved aflønning:

- Det signalerer anerkendelse over for de studerende, der påtager sig en betydelig arbejdsbyrde og et stort ansvar samt spiller en afgørende rolle for de nye studerendes tilknytning til studiet
- Det er med til at formalisere cheftutorrollens tilknytning til VIA gennem et ansættelsesforhold, og det giver uddannelseslederne øgede muligheder for at kunne stille krav.
- Det giver cheftutoren flere muligheder som ansat, fx at have kontante udlæg og få transportgodtgørelse

Ulemper ved aflønning:

- Det kan medvirke til at skabe splid blandt de studerende, når nogle aflønnes og andre ikke
- Aflønning af én studenterpost kan give udfordringer i rekrutteringen til andre poster

Det anbefales, at cheftutorerne aflønnes, idet der forekommer at være flest fordele ved aflønning, og fordi en fælles tilgang også vil fremme en fælles kultur i VIA. Hvis man vælger at aflønne, bør det ske med afsæt i en konkret vurdering af arbejdsbyrden.

Vedr. menige tutorer

De menige tutorer aflønnes (som udgangspunkt) ikke, og deres indsats betragtes som frivilligt arbejde. Hvis man på en uddannelse har en lille tutorgruppe og ønsker at aflønne en hel gruppe tutorer, for at anerkende hele tutorgruppens indsats, kan man gøre det.

FORVENTNINGSAFSTEMNING

Der skal være en tydelig forventningsafstemning om tutorrollen og tutoropgaverne - tutorerne og uddannelsen imellem. Uddannelseslederen har ansvar herfor.

UDDANNELSE AF TUTORER

For at understrege, at tutorrollen bygger på en tutorfaglighed, er det meget vigtigt, at tutorerne klædes på til den vigtige rolle. Det kan ske ved opkvalificeringskurser, som Studieliv to gange årligt udbyder i samarbejde med Studenterrådgivningen. Opkvalificeringskurset er gratis for uddannelserne, da det finansieres fra Studielivs budget.

Det anbefales, at alle cheftutorer og tutorer tilbydes muligheden for at deltage i opkvalificeringskurset ved Studieliv/Studenterrådgivningen.

Elementer, som er vigtige at medtænke i uddannelsen af tutorer:

- Fokus på bl.a. rammesætning af omgangsformer, inklusion og inkluderende aktiviteter
- Forebyggelse af krænkede adfærd
- Alkohols betydning for studiestarten
- Overgangen fra elev til studerende og fra teori til praksis

Mere info om tutorkurser kan findes på medarbejderportalen, se Studielivs side.

KVALITET I TUTORAKTIVITETER

Der stilles et inspirationskatalog over gode og velafprøvede aktiviteter til rådighed (under udarbejdelse).

KOORDINERING PÅ CAMPUSNIVEAU

På campusniveau faciliterer campusledelsen, at cheftutorer samles mindst én gang op til studiestarten for at understøtte sammenhængskraften og idéudveksling på campus.

Mulighed for hjælp og rådgivning fra Studieliv

Hvis man har spørgsmål eller har brug for hjælp og rådgivning, kan man kontakte Studieliv på studieliv@via.dk

Udarbejdet af Samarbejdsforum for direktionen og Studenterrådet, april 2024